

EUROPEISKA DATATILLSYNSMANNEN

Sammanfattning av Europeiska datatillsynsmannens yttrande om förslaget till förordning om säkrare identitetskort för unionsmedborgare och andra handlingar

(Den fullständiga texten till detta yttrande finns på engelska, franska och tyska på Europeiska datatillsynsmannens webbplats www.edps.europa.eu)

(2018/C 338/12)

Det här yttrandet innehåller datatillsynsmannens ståndpunkt rörande förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om säkrare identitetskort för unionsmedborgare och uppehållshandlingar som utfärdas till unionsmedborgare och deras familjemedlemmar när de utövar rätten till fri rörlighet.

Datatillsynsmannen noterar att det är tydligt att kommissionen har valt att prioritera de aspekter av förslaget som rör den fria rörligheten och att behandla det säkerhetsrelaterade målet som en följdaspekt. Datatillsynsmannen påpekar att detta kan påverka bedömningen av huruvida förslagets olika delar är nödvändiga och proportionerliga.

Datatillsynsmannen stöder Europeiska kommissionens mål att förbättra säkerhetsstandarderna för identitetskort och uppehållshandlingar, vilket bidrar till säkerheten i unionen som helhet. Samtidigt anser datatillsynsmannen att det i förslaget inte tillräckligt motiveras varför det är nödvändigt att i detta sammanhang behandla två slag av biometriska uppgifter (ansiktsbild och fingeravtryck), när de angivna syftena skulle kunna uppnås med mycket mindre inkräktande metoder.

I EU:s lagstiftning och även i konvention 108 i dess uppdaterade lydelse betraktas biometriska uppgifter som känsliga uppgifter och är föremål för särskilt skydd. Datatillsynsmannen betonar att både ansiktsbilder och fingeravtryck, som skulle behandlas enligt förslaget, helt klart omfattas av denna kategori av känsliga uppgifter.

Datatillsynsmannen anser vidare att förslaget skulle ha en omfattande inverkan på upp till 370 miljoner EU-medborgare, eftersom 85 procent av EU:s befolkning potentiellt skulle omfattas av det obligatoriska kravet på fingeravtryck. Denna vida räckvidd i kombination med de mycket känsliga uppgifter som behandlas (ansiktsbilder i kombination med fingeravtryck) kräver en mycket ingående granskning av huruvida detta är strikt nödvändigt.

Datatillsynsmannen anser även att med beaktande av skillnaderna mellan identitetskort och pass kan säkerhetsdetaljer som kan anses lämpliga för pass inte automatiskt införas vad gäller identitetskort, utan detta behöver diskuteras och bedömas noggrant.

Datatillsynsmannen önskar dessutom betona att artikel 35.10 i den allmänna dataskyddsförordningen (nedan kallad GDPR)⁽¹⁾ skulle vara tillämplig på behandlingen i fråga. I detta sammanhang påpekar datatillsynsmannen att den konsekvensbedömning som åtföljer förslaget inte förefaller stödja den hållning som kommissionen valt, det vill säga obligatoriskt infogande av både ansiktsbilder och (två) fingeravtryck i identitetskort (och uppehållshandlingar). Den konsekvensbedömning som åtföljer förslaget kan följaktligen inte anses vara tillräcklig för de syften som avses i artikel 35.10 i GDPR. Datatillsynsmannen rekommenderar därför att en ny bedömning görs av huruvida behandling av biometriska uppgifter (ansiktsbild i kombination med fingeravtryck) är nödvändigt och proportionerligt i detta sammanhang.

I förslaget bör vidare skyddsåtgärder uttryckligen föreskrivas mot medlemsstater som i samband med genomförandet av förslaget inrättar nationella fingeravtrycksdatabaser. I förslaget bör en bestämmelse införas där det uttryckligen anges att de biometriska uppgifter som behandlas i detta sammanhang måste raderas omedelbart efter det att de lagts in i chipet och inte får behandlas vidare för andra syften än dem som uttryckligen anges i förslaget.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), EUT L 119, 4.5.2016, s. 1.

Datatillsynsmannen förstår att användning av biometriska uppgifter kan betraktas som en legitim åtgärd för att bekämpa bedrägerier, men förslaget innehåller ingen motivering av varför det är nödvändigt att lagra två slag av biometriska uppgifter för de syften som föreskrivs i förslaget. Ett alternativ som skulle kunna övervägas är att begränsa de biometriska uppgifter som används till ett enda slag (t.ex. endast ansiktsbild).

Datatillsynsmannen vill dessutom betona att han förstår att lagring av fingeravtrycksbilder förbättrar interoperabiliteten, men det ökar samtidigt mängden biometriska uppgifter som behandlas och risken för identitetsbedrägeri i fall av en personuppgiftsincident. Datatillsynsmannen rekommenderar därför att de fingeravtrycksuppgifter som lagras i chipet på handlingen begränsas till detaljer eller mönster, en delmängd av de kännetecken som hämtas från fingeravtrycksbilden.

Med beaktande av förslaget omfattande räckvidd och den potentiella inverkan som beskrivs ovan rekommenderar datatillsynsmannen slutligen att åldersgränsen för att ta fingeravtryck av barn med stöd av förslaget fastställs till 14 år, i linje med andra EU-rättsliga instrument.

1. INLEDNING OCH BAKGRUND

1. Den 17 april 2018 utfärdade Europeiska kommissionen (nedan kallad *kommissionen*) ett förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om säkrare identitetskort för unionsmedborgare och uppehållshandlingar som utfärdas till unionsmedborgare och deras familjemedlemmar när de utövar rätten till fri rörlighet ⁽¹⁾, vilket syftar till att förbättra säkerhetsdetaljerna i EU-medborgarnas identitetskort och i uppehållstillstånden för EU-medborgares familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat (nedan kallat *förslaget*).
2. Detta förslag till förordning är en del av handlingsplanen för att stärka EU:s insatser mot bedrägerier med resedokument, som antogs i december 2016 (nedan kallad *handlingsplanen från december 2016*) ⁽²⁾, i vilken kommissionen identifierade åtgärder för att ta itu med frågan om dokumentssäkerhet, inbegripet säkerheten för identitetskort och uppehållstillstånd, mot bakgrund av de nyliga terrorattackerna i Europa.
3. Identitetskort har en viktig roll när det gäller att säkerställa identiteten hos personer för administrativa och kommersiella ändamål, såsom kommissionen betonade i sitt meddelande av den 14 september 2016 *Att höja säkerheten i en rörlig värld – starkare yttre gränser och förbättrat informationsutbyte i kampen mot terrorism* ⁽³⁾. Behovet av att förbättra dessa handlingars säkerhet belystes också i rapporten om EU-medborgarskapet 2017.
4. I datatillsynsmannens uppdrag ingår att tillhandahålla kommissionens avdelningar rådgivning vid utarbetandet av nya lagstiftningsförslag som inverkar på dataskyddet.
5. Datatillsynsmannen välkomnar att kommissionen redan informellt hade rådfrågat honom om utkastet till förslag och hade gett honom möjlighet att lämna synpunkter på dataskyddsaspekterna.

7. SLUTSATSER

Datatillsynsmannen noterar att det är tydligt att kommissionen har valt att prioritera de aspekter av förslaget som rör den fria rörligheten och att behandla det säkerhetsrelaterade målet som en följaspekt. Datatillsynsmannen påpekar att detta kan påverka bedömningen av huruvida förslagets olika delar är nödvändiga och proportionerliga.

Datatillsynsmannen stöder Europeiska kommissionens mål att förbättra säkerhetsstandarderna för identitetskort och uppehållshandlingar, vilket bidrar till säkerheten i unionen som helhet. Samtidigt anser datatillsynsmannen att förslaget inte innehåller en tillräcklig motivering av varför det i detta sammanhang är nödvändigt att behandla två slag av biometriska uppgifter (ansiktsbild och fingeravtryck), när de angivna syftena skulle kunna nås på ett mycket mindre inkräktande sätt.

Enligt EU:s lagstiftning och även enligt konvention 108 i dess uppdaterade lydelse betraktas biometriska uppgifter som känsliga uppgifter och är föremål för särskilt skydd. Datatillsynsmannen betonar att det är helt klart att både ansiktsbilder och fingeravtryck, som skulle behandlas enligt förslaget, faller inom denna kategori av känsliga uppgifter.

⁽¹⁾ Förslag av den 17 april 2018 till Europaparlamentets och rådets förordning om säkrare identitetskort för unionsmedborgare och uppehållshandlingar som utfärdas till unionsmedborgare och deras familjemedlemmar när de utövar rätten till fri rörlighet, COM(2018) 212 final, 2018/0104 (COD).

⁽²⁾ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och rådet av den 8 december 2016: *Handlingsplan för att stärka EU:s insatser mot bedrägerier med resedokument*, COM(2016) 790 final.

⁽³⁾ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, Europeiska rådet och rådet: *Att höja säkerheten i en rörlig värld – starkare yttre gränser och förbättrat informationsutbyte i kampen mot terrorism*, COM(2016) 602 final.

Datatillsynsmannen anser vidare att förslaget skulle ha en omfattande inverkan på upp till 370 miljoner EU-medborgare, eftersom 85 procent av EU:s befolkning potentiellt skulle omfattas av kravet att fingeravtryck ska vara obligatoriskt. Denna vida räckvidd i kombination med de mycket känsliga uppgifter som behandlas (ansiktsbilder i kombination med fingeravtryck) kräver en mycket ingående granskning av huruvida detta är strikt nödvändigt.

Datatillsynsmannen anser även att med beaktande av skillnaderna mellan identitetskort och pass kan säkerhetsdetaljer som kan anses lämpliga för pass inte automatiskt införas vad gäller identitetskort, utan detta behöver diskuteras och bedömas noggrant.

Datatillsynsmannen önskar dessutom betona att artikel 35.10 i GDPR skulle vara tillämplig på behandlingen i fråga. I detta sammanhang påpekar datatillsynsmannen att den konsekvensbedömning som åtföljer förslaget inte förefaller stödja den hållning som kommissionen valt, det vill säga obligatoriskt infogande av både ansiktsbilder och (två) fingeravtryck i identitetskort (och uppehållshandlingar). Den konsekvensbedömning som åtföljer förslaget kan följaktligen inte anses vara tillräcklig för de syften som avses i artikel 35.10 i GDPR. Datatillsynsmannen rekommenderar därför att en ny bedömning görs av huruvida behandling av biometriska uppgifter (ansiktsbild i kombination med fingeravtryck) är nödvändigt och proportionerligt i detta sammanhang.

I förslaget bör vidare skyddsåtgärder uttryckligen föreskrivas mot medlemsstater som i samband med genomförandet av förslaget inrättar nationella fingeravtrycksdatabaser. I förslaget bör en bestämmelse införas där det uttryckligen anges att de biometriska uppgifter som behandlas i detta sammanhang måste raderas omedelbart efter det att de lagts in i chipet och inte får behandlas vidare för andra syften än dem som uttryckligen anges i förslaget.

Datatillsynsmannen förstår att användning av biometriska uppgifter kan betraktas som en legitim åtgärd för att bekämpa bedrägerier, men förslaget innehåller ingen motivering av varför det är nödvändigt att lagra två slag av biometriska uppgifter för de syften som föreskrivs i förslaget. Ett alternativ som skulle kunna övervägas är att begränsa de biometriska uppgifter som används till ett enda slag (t.ex. endast ansiktsbild).

Datatillsynsmannen vill dessutom betona att han förstår att lagring av fingeravtrycksbilder förbättrar interoperabiliteten, men det ökar samtidigt mängden biometriska uppgifter som behandlas och risken för identitetsbedrägeri i fall av en personuppgiftsincident. Datatillsynsmannen rekommenderar därför att de fingeravtrycksuppgifter som lagras i chipet på handlingen begränsas till detaljer eller mönster, en delmängd av de kännetecken som hämtas från fingeravtrycksbilden.

Med beaktande av förslagets omfattande räckvidd och den potentiella inverkan som beskrivs ovan rekommenderar datatillsynsmannen slutligen att åldersgränsen för att ta fingeravtryck av barn med stöd av förslaget fastställs till 14 år, i linje med andra EU-rättsliga instrument.

Utfärdad i Bryssel den 10 augusti 2018.

Giovanni BUTTARELLI
Europeiska datatillsynsmannen
